

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Mimi Karlsen
UKA26/15b
24. september 2026

Tamat oqartussaaqataanerat akisussaaffiliivoq

Ataqqinartoq Inatsisartut Siulittaasuat, Naalakkersuisut siulittaasuat, Inatsisartunut Naalakkersuisunullu ilaasortat, nunaqqatigut.

Naalakkersuisut siulittaasuata ammaanermi oqalugiaataanut qujanaq. Oqalugiaammi innuttaasut kiffartornissaat, tamat oqartussaaqataanerata paarinissaa aammalu aalajangiinerni kinguaariit tulluuttut eqqarsaatiginissaat qitiutinneqarput. Tamakku Inuit Ataqtiginnit tapersorsorpagut.

Inuit Ataqtigii isumaqarpugut inuk kinaluunniit pingaartinneqartutut misigitinneqartassasoq. Inuk kinaluunniit naleqarpoq, inuk kinluunniit atorfissaqartinneqarpoq, inuk kinaluunniit pingaaruteqarpoq. Inuit tamatta naleqarpugut, assigiinngitsunilluunniit isummersoraluarutta.

Inersuarmi maani isumaqtigiiingissinnaavugut. Taamaattussaavugullu. Oqallinneq uummaarissuusinnaavoq, assigiinngissuserlu tamat oqartussaaqataanerata anersaaraa.

Inuit Ataqtigii naleqartitatsinnut ilaavoq isumaqtigiiingikkaluarluni oqaloqtigiiinneq aqutissaasoq. Pingaartilluinnarparput isumaqtigiiinneq akerartuineramik, nikassaanermik kamassaarinnermillu ilaqqannginnissaa. Oqaloqtigiiinneq kinguneqartariaqarpoq ineriartorfiusumik, avissaartuutsitsinerunngitsumik. Inuit avissaaqqasut inuiaat avissaaqqasut pinngortissavaat. Inuit ataqtigii inuiaat ataatsimoortut nukittuut pilersikkumallugit suliuarumavugut. Avissaartitsiniaaneq akuerinngilarput.

Naalakkersuisooqataanerput akisussaaffiivoq. Anguniakkat ataatsimoorussat siunnerfigalugit ingerlassaagut, aqutissamilu pisariaqarfiatigut uparuaallutalu siunnersueqataassalluta.

Naalakkersuisooqataanermi akisussaqaataanerput ilumoorupparput. Nalunngilarput aalajangiinerit annernarsinnaasut aqquasaarsinnaasassallugit, soorlu ilaqtariit ingerlanerminni aamma tamanna tikittaraat, inuunerup ingerlanissaanik aalajangertariaqarneq. Soorlu Naalakkersuisut siulittaasuata kiffaanngissuseq akisussaaffillu tasioqtigiiittutut oqaatigigai. Tamanna isumaqtigaarput.

Inuiaqtigiiinni toqqissisimaneq oqaasiinnartut isigisassaanngilaq. Toqqissisimaneq angerlarsimaffimmi aallartittarpoq. Meeqqap unnukkat annilaanganani sinissinnaaneraniippoq. Utoqqaap ikiorneqarnissani qularinnginneraniippoq. Ilaqtariit qaammatip naanerani nerisassaqarnissaminnik ernumajunnaarneraniippoq. Innuttaasullu pisortanut saaffiginnikkaangamik tusarneqarlutillu ataqqineqartarneraniippoq.

Inuit Ataqtiginnit kiffaanngissuseq ataatsimoornermit avisaartinneqarsinnaanngitsutut isigaarput. Inuit nukittuut inuiaqtigiiinnik nukittorsaapput. Inuiaqtigiiillu nukittuut inummik nakkartumik qaqitseqqittarput. Taakku marluk imminnut assortuunnatik imminnut napatipput.

Aningaasaqarneq patajaatsoq ulluinnarnut iluaqutaassaaq

Naalakkersuisut siulittaasuata ulluinnarni aningaasartuutit qaffakkiartornerat, ilaqtariillu pisiniarfimmi tamanna malugisarnerat eqqartorpaa. Pissutsit nunarsuarmit aallaaveqartut tamaasa maanngaanniit aqussinnaanngilagut. Kisianni innuttaasunut qanoq sunniuteqarnissaat isiginnaaginnarsinnaanngilarput.

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

Pissakinnerusut, utoqqaat, aningaasarsiakinnerusut ilaqtariillu meerartallit siulliullutik eqqorneqartarput. Maannakkorpiat ikiuineq pisariaqarsinnaavoq. Kisianni ikiuinerit ataasiakkaat kisiisa isumalluutigalugit ingerlaqqissinnaanngilagut. Akit, akissarsiat, ineqarnermut aningaasartuutit, meeqqeriviit aammalu angallanneq ataatsimut isigineqartariaqarput. Ulluinnarni aningaasaqarneq tassaammat ilaqtariit toqqissisimanerat.

Nunatta aningaasaqarnera patajaatsuusariaqarpoq. Patajaassuserli kisitsisit kusanartut kisiisa pinnagit innuttaasut inuunerannut iluaqutaasariaqarpoq. Aningaasaqarnikkut siuariartorneq inuiaqatigiinni naligiinnginnerulernermik kinguneqarpat, taava ingerlariaqqittoqarsimanngilaq. Siuariartorneq meeqqanut periarfissanik, utoqqarnut isumassuinerimik, peqqinnissaqarfimmik pitsaannerusumik aammalu nuna tamakkerlugu suliffissanik pilersitsissaaq.

Aalisarneq suli aningaasarsionnitsinni tunngaviuvoq. Pisuussutit uumassusillit mianersortumik atorluarlugit inuiaqatigiinnut tamanut iluaqutaanissaat qulakkiissavarput. Peqatigisaanik isertitassagut amerlanerulersittariaqarpavut. Takornariaqarneq, nukissiuutit ataavartut, aatsitassat, inuussutissanik nunatsinni tunisassiorneq aammalu suliffeqarfiit mikisut ineriartortinneqassapput.

Aallarnisaasut isumassarsiaminnik piviusunngortitsiniartut pappiliatigut ipisinneqassanngillat. Najukkani suliffeqarfiit sanaartornermi, kiffartuussinermi ineriartortitsinermilu peqataatinneqarnerussapput. Nunaqarfinni illoqarfinnilu mikinerusuni inuussutissarsionnissamut aqutit ammarneqassapput. Ineriartorneq sumiiffinnut ikittuinnarnut katersuutiinnassanngilaq.

Inuit Ataqtigiiinnit imminut pilersornerulernissaq oqaasiinnaatissanngilarput. Nerisassanik, nukissamik aammalu ilisimasaqarnermik nammineq pilersitsinerput annertusartariaqarpoq. Nunatta iluani aningaasat kaaviiarnissaat annertusippat, suliffiit amerlissapput, piginnaasat ineriartortinneqassapput aningaasaqarnerpullu avataanit anorersuarnut qajannaannerulissaaq.

Inuit Ataqtigiiit pingaartipparput kikkulluunniit piumasut imaanut, nunamulluunniit nerisassatsinnik imigassatsinnillu piniarsinnaanissarput. Nuniaatsinnik paarnanik nerisinnaanissarput pisinnaaffigiuannarnissaa pingaartitaraarput. Kikkut allat inuiaat taama pisinnaatitaaffeqarpat? Uagut inuit piniakkatsinnik nuniatatsinnillu pilersorsinnaanissarput inerisartuaannartariaqarparput.

Aningaasaqarneq patajaatsoq kingulissatsinnut isumassuineruvoq. Taamaattumik neriorsuutit ullumikkut nuannarineqarsinnaasut kisiisa pinnagit, ukiut aggersut eqqarsaatigalugit aalajangiisariaqarpugut. Nunatta karsia paarissavarput, inuillu ulluinnat aamma paaralugit – soorlu angerlarsimaffimmi ningiuusup ullut tamaasa ilaqtariit pissaqarnissaat isumagisaraat, aammalu ullunut ajornernut sillimatseqarnissaa qulakkeerniartaraa.

Meeqqat atuarfiata meeqqat tamaasa kivissavai

Inuit Ataqtigiiit isumaqaarpugut inuiaqatigiinni pigisatta erlinnarnerpaartarigaat meeraq, taannami inuunermi ingerlatitseqqisussaavoq.

Makkulu meeqqat ineriartornissaannut aallaviusut pisussaaffittut isigaagut piviusunngortissallugit:

Meeraq toqqissisimasumik peroriartornissaa, inerikkiartornissaa qulakkeerniartuassavarput. Meeraq angajoqqaavisa meeraraat akisussaaffigalugulu, taamaammat angajoqqaarpat akisussaaffimmut ikiortarialinnik ilaqtariit tamarmik ikiorneqarnissaat inuiaqatigiinni qulakkeerniagassaraarput. Meeqqap avatangiisiminit kulturikkut ineriartuutaasumik, oqaatsisigut ineriartuutaasumik, pisinnaasatigut inerikkiartuutaasumik sutigut tamatigut inissaqarnissaa pingaarteqaarput. Angajoqqaat, inuiaqatigiiit tamatta naleqartitsinnik meeqqap inerikkiartornermi aqquusaagassai isumannassavagut,

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

angerlarsimaffimmiiniippat, meeqqerivimmiippat atuarfimmiippalluunniit. Kialluunniit inersimasup akisussaaffigaa meeqqap toqqissumik ineriartuutaasumillu peroriartornissaa.

Naalakkersuisut siulittaasuata meeqqat atuarfiat pillugu allannguinnissaq annertuumik eqqartorpaa. Meeqqat assigiinngitsumik ilinniartarnerat, ilaasa atuagarsornikkut ilaasa assassornikkut nukittuffeqarnerat erseqqissarpaa. Tamanna Inuit Ataqtiginnit isumaqtigaarput.

Meeqqat tamarmik tunniussassaarput. Atuarfiup suliassaraa piginnaasat taakku takussallugit, ineriartortissallugit meeqqallu imminut upperilernissaannut aqutissiuussissalluni. Atuarfik meeqqap naammassinnginneranik nalunaarsuiffinnassanngilaq. Meeqqap pisinnaasaanik ammaassiviusaaq.

Atuarfeqarnek pitsaasoq tassaavoq ilinniartitsisup ilinniartitsinissaminut piffissaqarnissaa. Meeqqat atuarsinnaanermik, naatsorsuisinnaanermik aammalu inuiaqtiginni peqataasinnaanermut pisariaqartunik ilinniarnissaat qulakkeerneqassaaq. Oqaatsigut, kulturerput kinaassuserpullu atuarfimmi toqqammaviussapput, nunarsuarmullu ammasumik ilinniarneq peqatigalugu.

Soorlu Naalakkersuisut siulittaasuata oqaatigaa meeqqat aturfiata aqqissuussaanera suliarineqassasoq, tamanna Inuit Ataqtiginni isumaqtigaarput. Taamaattorli isumaqarpugut meeqqat atuarfiani allannguinerit maani gangini isumassarsiat aallaaviginagit suliarisariaqartoq. Isumaqarpugut pingaaruteqarlunnartoq meeqqaat atuarfiani ilisimatusarsimasut peqatigilluinnarlugit suliat taama ittut suliarineqartarnissaat. Tassani ilinniartitaaneq pillugu siunnersuisooqtigut peqatigineqarlunnartariaarput.

Ilinniartitsisut suliassanik assigiinngitsorpasuarnik artukkerneqarlutik ilinniartitsinissaminut piffissaarutinneqassanngillat. Atuarfiup, angajoqqaat kommunillu suleqtiginninnerat nukittorsarneqassaaq. Meeraq atuarfimmi kisimi pineqanngilaq. Meeraq angerlarsimaffimmini, sunngiffimmini inuiaqtiginnilu avatangiiseqarpoq. Meeraq ilivitoq isigalugu aatsaat pitsaanerpaamik angusaqartoqarsinnaavoq.

Meerartavut akisussaaffigaagut. Angajoqqaat akisussaaffik pingarneq tigummivaat, kisianni ilaqtariit artorsartut tikkuartorneqarnatik piffissaagallartillugu ikiorneqassapput. Atornerluineq, nakuuserneq, tarnikkut ajornartorsiutit pissakilliornerlu angerlarsimaffik iluaniit aserorsinnaavaat. Taamaattumik kommuneqarfiit, peqqinnissaqarfik, meeqqeriviit atuarfiillu meeqqap pisariaqartitai qitiutillugit suleqtigittariaarput.

Meeqqamik angerlarsimaffiup avataanut inissiinnissaq aqut kingullerpaajusariaqarpoq. Meeraq navianartumiitinneqassanngilaq, kisianni ilaqtariit avissaartinnginneranni ikiuineq siusinnerujussuakkut aallartittariaqarpoq. Ilaqtariit nukittorsarneqassapput, angajoqqaallu akisussaaffimmik kivitsinissaminut periarfissinneqarlutik.

Meeqqat systemip pigisarinngilai. Meeqqat sagsmappit akornanni tammassanngillat. Meeqqat tassaapput inuit uummatillit, neriunermik peqartut siunissamillu nassataqartut. Taamaattumik meeqqanut aningaasaliineq aningaasartuutaannaanngilaq. Nunatta siunissaanut tunngaviliineruvoq.

Peqqissuseq utoqqartagullu

Peqqinnissaqarfiup tatineqarnera Naalakkersuisut siulittaasuata isertuanngilaa. Sulisut tamaviaarlutik sulipput, utaqqisarnerillu sivisuallaartarput. Inuit Ataqtiginnit peqqinnissaqarfik pillugu atituumik isumaqtigissusiornissaaq tapersorsorparput. Peqqissuseq qinigaaffimmi ataatsimi naammassineqarsinnaanngilaq, anguniakkallu Naalakkersuisoq allanngoraangat allanngortinneqartassanngillat.

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

Sulisut amerlanerusut pisariaqartippagut, kisianni sulisoriinnarnissaat aamma qulakkiissavarput. Sulinermit atugassarititaasut, ineqarnikkut periarfissat, ilinniartitseqqittarneq aammalu suliffimmi qaffakkiartorsinnaaneq ataatsimut aqqinneqassapput. Nunaqarfinni isorliunerusunilu sullissineq digitalimik periarfissanik tapertaqartinneqassaaq, inuk qarasaasiamut kisimi tunniunneqarnani.

Inuit Ataqtigini isumaqarpugut kræftimik napparsimalersartut ikiorasuarneqartassasut. Taamaammat siunnersuuteqarpugut kræftimut pasisaq sukkanerpaamik Rigshospitalimut misissortikkiartorneqartassasooq, tassanilu paasisat naapertorlugit katsorsarneqarneq pilersaarusiorneqartassalluni. Nunanimi avannarlinni kræftimik toqusartortagut amerlanersaapput. Iliuuseqarasuarneq pingaartipparput.

Nunaqarfinni allanilu avinngarusimasuni napparsimasut nakorsiartuaannarnissaat qulakkeertariaqarparput, qarasaasiat ataqtigiiisaarillu arnerlu aqqutigalugit.

Tarnikkut napparsimasortatta ilaqaatasunuttaaq toqqissinartumik paaqqut aralugillu katsorsartarnissaat isumannaaruaannassavarput.

Utoqqaat

Utoqqaat oqalugiami ataqqinnittumik kiinnerfigineqarnissaat eqqaaneqarpoq. Inuit Ataqtigini utoqqaat inuiaqtigini pingaarteqartumik inissisimapput. Utoqqaat tassaapput misilittakkat, oqaluttuat, oqaatsit ilisimasallu ingerlateqqinneqartussat. Ikiorneqartariaqaleraangamik ikiorneqassapput, sulit tunniussassaqa angamillu mattunneqassanatik.

Utoqqaat sapinngisamik sivisunerpaamik nammineq angerlarsimaffimmini toqqissisimasumik najugaqarsinnaassapput. Angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq, peqqinnissaqarfiup sullissinera naleqquttunillu najugaqarfeqarneq ataqtigii sinneqassapput. Utoqqaat illuini sulisut naammattumik amerlassuseqassapput pitsaasunillu atugassaqartinneqarlutik. Oqaatsitik atorlugit pineqarsinnaaneq utoqqaat toqqissisimanerannut ilaavoq.

Utoqqaat amerlavallaalerput Danmarkimut nuuttartut. Peqqutiginerpaasarpaat peqqinnissaqarfipput inissarniarnerlu. Taamaammat Inuit Ataqtigii isumaqarpugut utoqqaat amerligaluttuinnarnerput peqatigalugu inissianik amerlanerusunik naleqqunnerusunillu sanaartortoqarnissaa. Pisariaqarpormi inissianik assigiinngitsukkuutaanik, utoqqarnut pisariitsunik akikitsunillu inissaqartitsinissarput, soorlu ilinniartortatsinnut aamma inissialiortartugut, aammattaaq utoqqartartinnut taamatut inissialiortariaqarpugut.

Nunatta siunissaa ataatsimoorluta ilusilersussavarput

Nunarsuarmi pissutsit allanngorput, Nunarpullu nunat tamalaat akornanni soqutigineqaleraluttuinnarpoq. Naalakkersuisut siulittaasuata oqaatigaa Kalaallit Nunaat tuniniagaanngitsoq, attartugassiaanngitsoq allanillu pissaaneqarniunnermi misileraaffiunngitsoq. Oqariartut taanna Inuit Ataqtigini tamakkiisumik tapersorsorparput.

Kalaallit Nunaat uagut innuttaasugut pigaarput. Nunatta siunissaa nunatsinni aalajangerneqassaaq. Suleqatiginnernut ammasuussaagut, kisianni suleqatigut naligiittut naapissavagut. Nunarput pillugu aalajangiinerit uagut peqataatinna ingerlanneqassanngillat. Nerrivimmi nerisassat allattorsimaffianniinnata nerrivimmi issiaqataassaagut.

Danmark, Nunat Avannarliit, EU, Canada, USA suleqatigisinnaasagullu allat peqatigissavagut. Suleqatiginnerit nunatta ineriartortinnissaanut, ilinniartitaanermut, inuussutissarsiornermut,

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

ilisimatusarnermut nukissiuuteqarnermullu iluaqutaassapput. Namminiussuserput, oqaatsigut aammalu innuttaasut soqutigisaat toqqammaviussapput.

Nammineq aalajangiisinnaanerpup annertusassagutsigu aningaasaqarnikkut, ilinniartitaanikkut inuttullu nukittunerulernissarpup pisariaqarpoq. Kiffaanngissuseq nalunaarutigineqarsinnaanngilaq; ullut tamaasa sanarfineqartarpoq. Meeqqat atuarfianni, suliffeqarfinni, aalisarnermi, peqqinnissaqarfimmi aammalu inuiaqatigiinni akisussaaffimmik tigusinitsigut sanarfineqartarpoq.

Naalakkersuisut ukiup aggersup tungaanut aningaasaqarnikkut akisussaassuseq, atugarissaarnerup nukittorsarnissaa nunarsuarmilu iliuuseqarsinnaassutsip annertusarnissaa tikkuarpaat. Taakku ingerlavigissavagut. Inuit Ataqtigiiinnit erseqqissassavarput ingerlaneq taanna inunnik qitiutitsissasoq. Meeqqat katataannginnissaat, utoqqaat toqqissimanissaat, ilaqutariit siusinaartumik ikiorneqarnissaat aammalu inuiaqatigiinni naligiinnginnerup annikillisinneqarnissaa siuariartornermi uuttuutigissavagut.

Suliassat annikitsuunngillat. Aqqullu tamatigut manissuuneq ajorpoq. Angallat ataatsimoorullugu ingerlapparpup; kikkut tamarmik iperaataat pisariaqarpup. Siumut isigaluta ingerlaassaagut, aqqutissamilu kinaluunniit qimallugu ingerlaqqissanngilagut.

Uagut utoqqaliarsaartugut peroriartornitsinni ilinniartinneqarpugut Danmark tassaasoq nunasiaatilik pitsaasoq, kalaallit danskullu naligiinnissaannik pingaartitsisoq. Atuarfeqarfinni ilinniartinnilu perorsarneqarpugut danskit pissusaat nalilersuutaallu pitsaasuusut. Allaat danskisut pisinnaalluarutta atuarfimmi angusaqarsinnaasugut.

Inuiaat nukittuut aatsaat siumut isiginngillat. Aamma tunumut qiviartarpup. Oqaluttuarisaanitsinni ilaqutariinnik inunnillu ikilersuisoqarsimavoq. Inatsisitigut ataataqanngitsut, akuersiteqqaarnani meerarsianngortitsinerit, meeqqanik avissaartitsinerit spiralilersuisimanerillu sulii inuunitsinni malunniupput.

Mamisarneq puigortitsinerunngilaq. Mamisarneq ilumoorunneq, tusarnaarneq akisussaaffimmillu tigusineruvoq. Ikeq matoorneqaruni mamissanngilaq. Eqqugaasut ilaqutariillu pisariaqartitaannik katsorsarneqarnissamut, oqaloqateqarnissamut aammalu oqilisaanneqarnissamut periarfissaqartinneqassapput. Mamisarneq inuiattut sanngiillisaanngilaq. Inuiattut nikuseqqinnissamut aqqaavaq.

Spiralilersuisimanerup qulaajarnerani inuiaattut pineqarnigut annernartorpassuit qaffakaalerput. Pissutsit eqqartoqqusaanngitsut qaffakaalerput, arlalinnut annernangaarlutik. Meerartaarsinnaannginneq, ilaqutariit amerlisinnaannginnerat, kinguaassat ikilisagaasimanerat – ila annernaqaq. Tamakku taarsiiffigitinnerinnakkut qaaangigassaannngillat. Inuit Ataqtigiiinni isumaqarpugut sulii pineqarnigut eqqunngitsorisagut aamma qulajarneqartariaqartut. G50, G60-mi nunaqarfiit matoorarnarisa suna kingunerivaat? Qanoq inuiaqatigiinnut sunniuteqarsimava? Meeraasugut Danmarkimut ukiiartortinneqartarsimanerput qanoq inuiaqtigiiinni kinguneqarpa? Uagut massakkut inuusugut qulaajaasa, qulaajakagullu pitsaasumut saatsinniarlugit. Katsorsaanerit, mamisaanerit pisariaqassapput, tassami mamiagisagut kinguaatsinnut kingornutassiarisariaqanngilagut. Ajortumik pineqarsimasutut nakangaannarluta ineriartussanngilagut. Pineqarnitsinnit nakassimanata ingerlaqqitta. Inuiattut nakkartitassaannngitsutut qaqisa. Aqqutissarpullu nammineq ineriartortitsigu.

Inuit Ataqtigiiit suleqatigiinnissamut piareersimapput. Isumaqtigiiinngiffiusuni ammasumik oqallissaagut. Isumaqtigiiissinnaaffitsinni ataatsimoorluta aalajangiissaagut. Aalajangiisoqareerpat innuttaasut inuuneranni malugineqarsinnaasumik iliuuseqassaagut.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Nunatta siunissaa oqaasiinnaanngilaq. Meerartatsinnut kingornussassaavoq. Taannalu toqqissisimanermik, naligiinnermik, mamisarnermik aammalu ataatsimoornermik tunngaveqartillugu sanarfissavarput.

Nunarput tamatta pigaarput!

Qujanaq